

рівень інфляції. Це дає підставу припускати, що на сьогоднішній день програми державної підтримки малого та середнього бізнесу в Німеччині ефективні. МСП відіграють важливу роль в сфері зайнятості. Близько 61 % із загальної кількості 28,3 млн. осіб, зайнятих в галузях економіки Німеччини, працюють в сфері МСП. Частка осіб, зайнятих на мікропідприємствах, склала 19 %, 22,5 % – на малих і 19,3 % на середніх підприємствах [5].

Характерною рисою підтримки МСП в Німеччині є пріоритет до стимулювання самостійності малих і середніх підприємств, а не державна підтримка всіх суб'єктів бізнесу. Держава не стримує дію ринкових механізмів, що перешкоджає появі монополій і сприяє підтримці здорової конкуренції в більшості галузей. Крім того, це дозволяє ліквідувати підприємства, які не змогли адаптуватися під зміни кон'юнктури ринку. Велика увага в Німеччині приділяється створенню сприятливої інфраструктури, яка забезпечує ефективний розвиток МСП. Нормативно-правова база щодо підтримки малого та середнього підприємництва включає в себе антимонопольне законодавство і перелік нормативно-правових актів, спрямованих на регулювання інвестицій, сприяння економічному розвитку, в тому числі створення економічних союзів, інноваційно-технологічних центрів і бізнес-інкубаторів.

Також серед прямих форм стимулювання і підтримки велику роль відіграють державні інвестиційні субсидії і надбавки, які найчастіше не підлягають поверненню і не обкладаються податками. Дотації на пільгове кредитування складають від 3 % до 10 % від загальної суми кредиту [5]. Окрім цього, держава бере на себе ризик неповернення коштів від підприємців-початківців і виділяє 40 % інвестицій без будь-яких гарантій, при цьому перші два роки пільгових кредитів безвідсоткові. Також, при відкритті власного бізнесу підприємці мають можливість отримати різні консультаційні послуги в рамках державних програм з навчання та перенавчання керівників і співробітників малих і середніх підприємств.

Як свідчить практика, існуючі заходи підтримки малого і середнього підприємництва в Україні на сьогодні недостатньо ефективні для того, щоб суб'єкти даного економічного інституту стали конкурентоспроможними в умовах трансформації ринку. Вивчення і використання європейського досвіду в розвитку малого сектора українського бізнесу може суттєво вплинути на його стимулювання і успішний розвиток з урахуванням реального стану економіки України.

Перелік посилань:

1. Організація Об'єднаних Націй [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.un.org/apps/news/story.asp?NewsID=56516#.WmTkDK5l_IW
2. World Development Indicators 2017 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://openknowledge.worldbank.org/handle/10986/26447>
3. Шмігач О.М. Євроінтеграційні процеси у сфері підприємницької діяльності в Україні/ [Електронний ресурс] // Молодий вчений. – 2017. – №11 (51). – Режим доступу: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2017/11/247.pdf>
4. Федеральна служба статистики Німеччини. – Режим доступу: <https://www.destatis.de/EN/FactsFigures/NationalEconomyEnvironment/EnterprisesCrafts/EnterprisesCrafts.html>
5. Національний сайт підтримки малого та середнього підприємництва в Німеччині [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.foerderdatenbank.de

ЗАСТОСУВАННЯ МІЖНАРОДНОГО ДОСВІДУ «ТЕЛЕВОРКУ» СЕРЕД ЕКОНОМІЧНО АКТИВНОГО НАСЕЛЕННЯ НАШОЇ КРАЇНИ

*І.А. Касатонova, канд. екон. наук, доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

Концепція роботи на відстані для економії енергоресурсів зародилася після перших нафтових криз на початку 70-х р. Науковці вважали телероботу способом вирішення транспортних проблем великих міст і проблем нестачі робочих місць у віддалених сільських районах.

Телеробота (від англ. telework, telecommuting, telejob, flexplace, work-at-home, remote work) – це не професія і навіть не сама робота, це тільки спосіб виконання роботи, спосіб ведення бізнесу через комп'ютерну мережу Інтернет. Перша частина слова «телеробота» – з благородного грецької мови, з основним значенням «вдалину, далеко, на відстані» [1].

Телеробота може виконуватися на дому, з мобільного терміналу, в центрі телероботи (телецентрі). Телецентр – приміщення, обладнане для телероботи високошвидкісним каналом доступу в Інтернет і розташоване відносно недалеко від місця проживання працівників. У ньому обладнані робочі місця і встановлено необхідне професійне обладнання (принтер, сканер, факс і т.п.). Телецентри можуть належати одній компанії або компанія може мати робочі місця в телецентрі, що належить на паях декільком компаніям.

Систему організації праці, відому як телеком'ютинг запропонував Джек Ниллес в 1972 р. Він зауважив, що в ряді випадків дешевше і зручніше доставити роботу до працівника, ніж працівника до місця роботи. Термін «телеробота» був введений у вжиток Комісією Європейського співтовариства в 1989 р. На Заході, особливо в США та Євросоюзі, створено велику кількість федеральних і місцевих програм, що заохочують використання телероботи.

Джил Гордон (Gil Gordon) – один з визнаних у всьому світі фахівців з організації телероботи та віртуальних офісів, написав працю «Telecommuting Review», яка з 1999 року існує в мережевій версії (www.gilgordon.com/review). Портал Джила Гордона (www.gilgordon.com) добре структурований і оновлюється кожні два тижні, а організована ним консультаційна фірма має серед своїх клієнтів такі великі компанії, як Ernst & Young, AT & T, Procter & Gamble. Його остання книга «Turn it off: Living with the Mixed Blessing of Today's Mobile-Office Technology» була представлена ним самим на інтерактивній веб-конференції в травні 2001 року. У ній мова йде вже не про пропаганду самих принципів і організаційних методів телероботи, а про те, як навчитися гармонійно поєднувати своє особисте життя з можливістю працювати в будь-який час і в будь-якому місці.

Джеф Збарх (Jeff Zbar) – американський журналіст і письменник, який спеціалізується на питаннях телероботи та організації праці тих, хто працює вдома. Він автор популярної книги «Your Profitable Home Business Made EZ» (2000). У червні 2001 вийшла його нова книга, присвячена модній темі безпеки інформації при роботі з дому «Safe @ Home: Seven Keys to Home Office Security». Джеф Збарх отримав нагороду американської Ради з малого бізнесу як кращий журналіст 2001 року. Він співпрацює у багатьох друкованих та онлайн-видаваннях. Щотижня публікує колонку в NetWorker, у якій відбиваються проблеми, що хвилюють американську спільноту.

В останні роки спостерігається тенденція до децентралізації управління, коли підприємство ділиться на декілька самостійних підрозділів зі своїми бюджетами, а ряд співробітників переводиться на роботу поза основного офісу. Це особливо характерно для США, які мають приблизно половиною всіх обчислювальних потужностей планети. Стрімкий розвиток і дешевизна телекомунікаційних послуг, доступність офісної техніки перетворюють житло телепрацівників в потужний і сучасний офіс. Багато керівників самі періодично переходять у режим телероботи і в період відряджень або відпусток дистанційно керують бізнесом. Навіть внутрішньо офісні контакти співробітників все частіше відбуваються при посередництві якої-небудь телекомунікаційної техніки. У результаті практично зникає різниця, зв'язуватися тобі із співробітником зі свого кабінету або з іншого континенту.

У Бангалорі (Індія) створений віртуальний центр телероботи, інтегруючий виробництво і конструювання з виставковими залами і місцями відпочинку, названий «індійської силіконовою долиною». Індійські програмісти поступово набувають репутацію самих працездатних і дешевих програмістів у світі. Вони виграють конкурси з створення ПЗ в США та інших країнах. Багато фірм, включаючи Microsoft, Adobe, Corel та інші, використовують працю індійських програмістів. Деякі сингапурські газети частково редагуються і верстаються в Сідней (Австралія) і Манілі (Філіппіни). Відділення IBM у Кентуккі, перейшовши на телероботу, скоротило площі, які взяті в оренду з 44000 до 15000 кв. футів. При цьому економія на оренді склала 400 тис. дол. на рік.

У 1995 році в Америці за дорученням федеральних агентств з охорони навколишнього середовища, транспорту і торгівлі на спонсорські гроші найбільшої телекомунікаційної компанії AT & T була організована велика освітня програма Telecommute America, яка тепер перейменована в Telework America. Тоді ж в Європі пройшли перші, що стали щорічними, робочі конференції European Telework Week з розвитку телероботи. За шість років у 600 заходах, що проходили в рамках цих тижнів у всіх країнах Європейського союзу, взяли участь понад 60 тисяч чоловік. Середина 90-х років – по теперішній час: період бурхливого розвитку індустрії телероботи та перетворення її на суттєву складову життя розвинутого інформаційного суспільства. Переломним моментом у ставленні до телероботи можна вважати 1996 рік. Практично одночасно було створено технологічні, організаційні та фінансові умови для її бурхливого розвитку, що забезпечило всебічне поширення Інтернету.

Фактори, що впливають на поширення телероботи:

- зниження вартості і збільшення продуктивності комп'ютерів і засобів телекомунікацій;
- зростання конкуренції, що призводить до необхідності зниження витрат;
- зростання сектора приватного та малого підприємництва;
- посилення екологічних вимог;
- готовність роботодавців та осіб, що наймаються на роботу, використовувати нові можливості взаємодії [2].

Держава змушена поступово посилювати заходи щодо підтримки малого бізнесу, адже саме малий бізнес, з його обмеженими людськими і грошовими ресурсами, є найкращим місцем роботи дистанційних співробітників. Оренда приміщення та оплата місцевих провідних фахівців серйозно позначиться на бюджеті фірми, яка тільки починає свою діяльність. Наймання працівників з віддалених регіонів допоможе, з одного боку, вирішити проблему безробіття в провінції, з іншого – заощадити на зарплаті. До того ж робота на дому допоможе державі вирішити цілий ряд екологічних і транспортних проблем.

Перелік посилань:

1. *Телеробота [Електронний ресурс]* – Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org/wiki>
2. Касатанова І.А. *Телеробота як підтримка для підвищення зайнятості економічно активного населення* / І.А. Касатанова // *Україна: аспекти праці: наук.-екон. та суспіл.-політич. журн.* – № 6. – Київ, 2015. – С. 26-31.

ДЕМОГРАФІЧНА СИТУАЦІЯ ЯК СОЦІАЛЬНА ПРОБЛЕМА УКРАЇНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

А.А. Колеганова, здобувач вищої освіти

*Науковий керівник: Л.М. Баценко, канд. екон. наук, доцент
Сумський національний аграрний університет*

Людство живе в епоху глобальних змін, які за своєю масштабністю та можливих наслідків перевершують і ті, що відбулися в результаті другої індустріальної революції в середині XIX століття, і ті, які були породжені Великою економічною депресією і Другою світовою війною. «При цьому все більш очевидним стає зростання значення соціальних наслідків цих процесів і все частіше звучить думка про те, що саме соціальні проблеми будуть визначати вигляд нового століття» [1, с. 7]. На сучасному етапі розвитку України спостерігаються кризові явища в політиці, економіці, соціально-гуманітарній сфері. Подібна тенденція проявляється й у демографічній ситуації країни.

Метою нашого дослідження є розгляд демографічного стану України як соціальної проблеми в умовах глобалізаційного світу, виявлення загроз та шляхів їх подолання.

Різні аспекти соціальної проблематики глобального характеру досліджені в працях зарубіжних (Г.С. Беккер, Л. Хансен, Е. Денісон, А. Сен, Т. Шульц та інші) та українських (В. Тропіна, Т. Боголіб, А. Чухно, І. Гнибіденко, Л. Черенько та інші) учених.

В кінці XX ст. рушійною силою економічного розвитку та національного багатства була визнана людина, людський потенціал. Традиційна ринкова мотивація доповнюється новими цілями, що обумовлено сучасними світовими процесами і стрімкою глобалізацією розвитку. Існують багато соціальних проблем, які є впливовими на суспільство. Сучасна соціологічна наука представляє 33 основні соціальні проблеми (зростання непрацездатної частини населення; істотне збільшення витрат на соціальний захист населення, погіршення здоров'я нації, збільшення міграційних процесів тощо), але, на нашу думку, найбільш домінуючими та визначаючими соціальну політику в багатьох країнах і в Україні, в тому числі, є наступні: зниження народжуваності та підвищення рівня смертності, яким присвяtimo дану публікацію.

Зниження народжуваності – демографічна тенденція, проте для багатьох країн світу її наслідки стали справжньою проблемою і викликають серйозну тривогу, що пов'язано не тільки зі зменшенням чисельності населення, а й зі нестачею робочої сили, що негативно відбивається на економічному зростанні. Особливо серйозним є зниження темпів зростання населення в європейських країнах, що, за словами відомого американського вченого Пітера Друкера, «є абсолютно безпрецедентним у світовій історії». «У Західній і Центральній Європі, в Японії коефіцієнт народжуваності давно вже впав нижче межі, необхідного для простого відтворення населення», – констатує вчений [3, с. 60].

Чисельність населення за оцінками Державної служби статистики України станом на 1 січня 2018 року склала 42 млн. 386 тис. 403 особи [4]. У рейтингу народжуваності серед 226 країн Україна знаходиться на 186 місці, а це є дуже низьким показником (на 2000 жителів народжується 21 дитина). За показником рівня смертності (на 2000 жителів 29 осіб) Україна займає 3 місце серед європейських країн та 4 місце в загальносвітовому рейтингу [5].

Порівнявши показники таблиці 1, можна зробити висновок, що смертність в нашій країні значно перевищує народжуваність. Демографічна ситуація в Україні є критичною. Демографи стурбовані тим, що кількість працездатного населення зменшується, враховуючи щорічне зниження народжуваності протягом тривалого періоду.